

omenatge als escriptors
de les Illes Balears

Homenatjador homenatjat.

FRANCESC AMENGUAL PRESENTÀ EL LLIBRE
"HOMENATGE EN BLANC I NEGRE"
AL TEATRE PRINCIPAL.

**Vilafranca es converteix
en la seu de la cultura.**

Es Molí Nou

Depòsit Legal
PM-336-1986

Coordina:

Jaume Català Sansó

**Assessorament
lingüístic:**

Maria Coloma Mesquida

Consell de redacció:

Miquel Barceló
Jaume Català
Francesca Martí
Margarida Sansó
Joan Rigo

Han col.laborat:

Bartomeu Català
Joan Jaume
Rafel Jaume
Guillem Mas
Pep Mascaró
Biel Montserrat
Jaume Nigorra
Antoni Sansó
Guillem Sansó
Jaume Sansó

Imprimeix:

Gràfiques SIBA
Eng. Felicià Fuster, 21
Santa Margalida

**Els articles publicats en
aquesta revista sols
expressen l'opinió dels
seus autors**

Editorial

L'estat cultural

Parlar del passat sempre ha estat feina fàcil, o almenys més assequible que fer-ho del present o del que encara ha d'esdevenir, i més si del que toca tractar són les realitats del nostre poble. Pensam però, que el moment és immillorable per parlar de l'estat de salut actual, encara que sense deixar de banda el passat, d'una matèria com és la pròpia cultura, la d'aquest indret, la de Vilafranca.

A les acaballes dels anys setanta Vilafranca va rebre una injecció cultural, ètica, social i moral de primera magnitud, però aquell esperit engrescador va anar defallint a mesura que els anys i les responsabilitats anaven fent pes damunt les trossades d'aquell jovent emprenedor. Poc abans d'arribar als anys noranta Vilafranca va patir un dels gripes culturals més considerables, i només les aspirines periodístiques d'Es Molí Nou, les excursionistes i musicals podien pal.liar aquella febrada. Just ara fa sis anys que s'engegà la *Setmana Cultural de Santa Bàrbara* i pocs podien creure que, a l'hora d'ara, aquell esperit, similar a l'aparegut als inicis dels vuitanta, encara es mantendria viu, fins i tot molt més viu que en el seu origen.

El què si és clar és que la *Setmana* marca un punt de referència bàsic pel nostre poble, fins al punt de ser un element conjugador, del passat i del present, bàsic. En el decurs dels seus dies si han vist reflexades les passions del vell i del nou jovent, i pensam que encara queda molt per veure i molt per sucar. Si abans parlàvem metafòricament de l'estat de salut cultural, podríem dir ara que la *Setmana* ha estat el millor anti-inflamatori receptat per l'equip de govern actual.

En aquesta darrera *Setmana Cultural* hem pogut veure com Vilafranca era la seu dels xeremiers de tota Mallorca i d'altres indrets. Hem sentit els seus sons, hem escoltat les seves preocupacions, hem vist la seva labor i tradició, i tot gràcies a l'entusiasme d'un jove vilafranquer. Els excursionistes també han fet la seva i Son Pere Jaume ha vist com es contruïa la seva era, com va veure reconstruí la seva casa i el seu pou poc temps abans. A la *Setmana* també hi han trobat el seu moment els infants, els qui pensen amb el Tercer Món, els amants de la conversa i de la música, devots i laics han contemplat el ball de l'Oferta a la patrona i els golafres han tornat a carregar la bossa de bunyols.

Però l'activitat no s'atura a la Vila. Aquests dies hem pogut veure com el Teatre Principal de Ciutat per presenciar com un vilafranquer, en Francesc Amengual, presentava el seu particular *Homenatge en blanc i negre* a tots els escriptors en llengua catalana de les nostres illes i, al mateix instant, en Francesc, era homenatjat per tots ells en reconeixement de la seva important labor fotogràfica durant aquests darrers quinze anys. També aquests dies l'Ajuntament ha donat el sus a una nova iniciativa editorial per reeditar, juntament amb el CIM, un llibre sobre els carrers de Vilafranca, fet l'any 1935 pel pare Andreu de Palma i ben aviat es presentarà un nou llibre de Pere Salas, «El poder i els poderosos a les viles de Mallorca», on el nostre poble també hi és present. Durant els darrers dies s'ha mig enllestit la tornada del Club d'Esplai i els pressupostos del 97 ja tenen prevista una partida per iniciar les obres de la futura casa de cultura de l'Escorxador.

Arribats en aquest punt és fàcil caure en el tòpic de què això no pot anar millor, però hem de ser autocrítics i al mateix temps conscients que totes les iniciatives esmentades són fruit de la passió individual dels nostres conciutadans, fins i tot d'algun extern, i que manca un esperit més col.lectivitzador per poder dur a terme els grans projectes que, sens dubte, necessita Vilafranca. Sense aquest esperit serà impossible fer la futura ruta cultural aprofitant els comellars i haurem de seguir com fins ara, pujant i baixant els cims amb tot l'esbraonament que això comporta.

El PSM congela els impostos

El PSM ha congelat els impostos municipals per a 1997. Les crítiques dels veïns a la forta pujada enregistrada enguany, d'entre un 25 i un 40 per cent, ha fet refredar l'equip de govern a l'hora de tocar de nou les butxaques dels vilafranquers. El pressupost municipal de 1997 serà de 72 milions, tal com es va aprovar el 30 de novembre en un ple que tingué incidents. El PP va abandonar el ple just començada la sessió, després de queixar-se de no tenir l'expedient dels temes a tractar amb el temps suficient per estudiar-los en grup. El batle va recordar que tota la informació havia estat en disposició del grup popular dos dies abans del ple. Els tres regidors del PP, Antoni Gayà, Joan Nicolau i Sebastià Garí abandonaren el saló de sessions amb cara d'enfadament. El darrer va cridar «visca sa democràcia» abans de deixar la sala. Joan Bauçà va lamentar la fuga dels regidors conservadors, criticà la seva poca dedicació a les tasques municipals i va dir en certs moments del ple, que va continuar amb tota normalitat, que al PP no li interessa ajudar a resoldre els problemes i els reptes que té per endavant el poble.

Rafel Sansó, regidor d'Hisenda va desglosar el pressupost i va dir que l'Ajuntament destinarà 14 dels 72 milions a inversions, una quantitat menor que en altres anys. La reforma de l'escorxador municipal per a convertir-lo en centre cultural (que té un cost total de 37 milions), l'acodicionament de camins de fora vila (14 milions) i el vallat de varies pistes del poliesportiu (mig milió) són les obres previstes en un principi. L'Ajuntament també té demanat arreglar el carrer de Sant Martí, però el Consell Insular encara no ha contestat a la petició feta per Vilafranca. Al mateix ple, la regidora d'Educació i diputada al parlament Balear, Catalina Bover, va remarcar el caràcter restrictiu del pressupost; Rafel Sansó ja havia advertit que no es gastaria una pesseta més que les ingressades i que l'Ajuntament no es vol endeutar. Catalina Bover també destacà que a més del 0,7 per cent del pressupost que es destina a ajudes al Tercer Món, l'Ajuntament donaria 180 mil pessetes al Fons Solidari Mallorquí per a que les destini al Zaire. Amb aquesta quantitat el poble de Vilafranca super el 0,7 per cent que totes les organitzacions humanitàries voldrien que es destinàs a reduir la pobresa dels països subdesenvolupats.

Un projecte que es pretén que es dugui a terme al llarg de 1997 i que no costarà cap doblar a l'Ajuntament és la construcció d'un local social al poliesportiu. El projecte està

En el darrer ple, el grup del PP va abandonar la sessió després de denunciar manca d'informació

Qui vulgui tenir la concessió del poliesportiu haurà de desembutxacar 14 milions

pressupostat en 14 milions i aquesta és la quantitat que haurà d'invertir la persona o empresa que es vulgui fer càrrec del bar i del manteniment del camp de futbol per un període de 20 anys. Per aquesta concessió hi ha un concurs públic.

Per altra part cal destacar que la conselleria de Foment ja ha arreglat el problema dels carrils lents a la carretera de Palma, entre la sortida del poble i el creuer de la carretera de Petra. Els vehicles poden abandonar el carril ràpid per accedir a les finques i camins del seu marge esquerra. El canvi a la senyalització vial ho ha fet possible, tot i que es recomana el màxim de prudència en fer maniobres en àrees de triple carril.

Sebastià Garí abandonà la Sala amb un «visca sa democràcia»

Catalina Bover, vetllarà per la igualtat entre homes i dones del PSM

Catalina Bover haurà de compaginar una nova faceta

Redacció

En el XXIIIè Congrés que celebrà el PSM-Nacionalistes de Mallorca a l'Auditorium de Ciutat els passats dies 30 de novembre i 1 de desembre s'elegí a la diputada vilafranquera, Catalina Maria Bover Nicolau, com a presidenta de la comissió de seguiment de la igualtat entre els homes i les dones del PSM.

Bover resultà àmpliament votada pels afiliats del seu partit, entre els quals no hi havia el batle de Vilafranca Joan Bauçà, que en el mateix congrés elegiren a Pere Sampol com a nou secretari del partit en substitució de Mateu Morro. Esperem que na Catalina, com també ho desitjarem per qualsevol altre vilafranquer que s'engresqui en participar i col.laborar en iniciatives, de qualsevol caire, que serveixin per millorar la nostra societat, tengui molta de sort en aquesta faceta que s'afegirà a la carregada agenda que com a diputada i regidora del nostre Ajuntament porta davall el braç.

Xesc Amengual rendeix homenatge als escriptors de les illes amb un llibre de fotos

Els escriptors foren homenatjats i també homenatjaren en Francesc

Redacció

La història no només s'escriu, també es fotografia. El segon llibre de fotografies de Francesc Amengual és tot un homenatge als escriptors en llengua catalana de les illes Balears. Tot un recull d'estampes, treball de 15 anys d'anar rera els puntals de la cultura catalana a Mallorca i a les altres illes, d'escriptors que han volgut també deixar la seva empremta amb unes lletres impreses sobre les fotografies i dibuixos d'artistes que igualment han volgut participar del testimoniatge, donen cos a *Homenatge en blanc i negre*, editat per Di7 de Binissalem. L'obra fou presentada el passat 11 de desembre al Teatre Principal de Palma davant més de 300 persones que ompliren la platea del teatre per donar empenta a una feina de tres lustres del fotògraf vilafranquer, Xesc Amengual. La representació de l'Ajuntament a l'acte va recaure en el regidor de Cultura, Jaume Sansó.

Molts amics i familiars acompanyaren a Xesc Amengual en un acte vistós i també emotiu per dues raons: l'autor va dedicar el llibre als seus dos fills i a la seva dona, Margalida, i també va fer esment especial als escriptors, sis en total, que tot i aparèixer retratats ja han passat a millor vida. No obstant, les diudes d'alguns d'ells varen voler esser presents a la presentació d'una obra treballada amb coratge

La platea del Teatre Principal quedà plena

Homenatge en blanc i negre és el títol de l'obra presentada l'onze de desembre al Teatre Principal de Ciutat

i sobre tot molt de gust per part de l'autor, un home compromès, reara l'objectiu inseparable d'una Nikon, amb la cultura i amb el seu poble. Caràcter aquest, que fou destacat pels avaladors de l'obra, el conseller de Cultura del Consell, Damià Pons; l'editor, Antoni Pons, el president de l'Obra Social de Caixa de Balears «Sa Nostra», Miquel Alenyar, i

també Llorenç Capellà, escriptor que s'encarregà de fer la introducció a la presentació del llibre. En el marc també del Teatre Principal i poc després de ser presentada l'obra fotogràfica referida a una trentena d'autors de la literatura catalana, fou presentada l'obra *Set poemes de Llorenç Moyà*, de Baltasar Bibiloni.

Homenatge en blanc i negre serà presentat també a Vilafranca, encara que a l'hora de tancar l'edició d'aquest número d'Es Moll Nou no s'havia fixat data. Tot l'equip de redactors i col·laboradors de la revista ens volem sumar a les moltes felicitacions que ha rebut per la seva obra en Francesc Amengual.

Francesc Amengual parlant amb Damià Pons, president de la comissió de Cultura del CIM, entitat patrocinadora del llibre

Francesc dedicà el llibre a la seva dona i els seus dos fills

Cap al cim del paradís

Miquel Barceló

Una imatge val més que mil paraules. Si aquesta és vera, en Xesc Amengual ben bé pot haver escrit un nou Quixot. Hi ha fotos que ho diuen tot, no hi calen mots, però en l'obra fotogràfica d'en Xesc sí. Per una raó: els mateixos protagonistes han de deixar testimoni caligràfic per jugar amb les formes de la seva figura, retratada per un home que ha sabut nedar en el temps i la història del seu país, per fer pàtria, mentre d'altres s'han anegat pescant valors materials. Per això avui surt del meu amagatall per enlairar una senyera d'amistat cap a un vilafranquer que fa pàtria, fa família i fa poble.

Té l'honor (producte del propi esforç i molts lligams amb lletrats i artistes de tota nissaga), en Xesc, de tenir un museu a la casa de la vila (la seva casa, no confondre amb l'Ajuntament) que a un li pot fer patir un atac d'enveja sana. L'autor d'*Homenatge en blanc i negre* ha fet feina de formiga, aquella que només es veu i guanya grau (com el vi) amb el pas del temps.

El llibre fotogràfic de Xesc Amengual és una invitació a llegir els autors mallorquins, els seus sermons de poesia, les seves novel·les, les seves històries. El llibre retrata l'arbre de la literatura catalana a Balears, els nous brots de les velles arrels: des de Ramon Llull a Salvador Galmés, girant l'ullada cap a les fulles que acaba de perdre aquesta tardor ja esmortaïda: Miquel Àngel Riera i Damià Huguet.

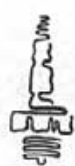
El silenci de la lectura, la contemplació dels rostres savis amb la pell solcada per la bellesa dels mots i l'ànima d'un homenatge en blanc i negre ens poden transportar al cim del paradís de la nostra cultura, tan sovint menyspreada i escopida pels mercaders de sentiments. Serviu-vos doncs un *Homenatge en blanc i negre* per purificar la consciència i per arrelar dins la nostra terra la llavor del país que voldria existir. Us asseguro que no empatxa.

Francesc Amengual, testimoni gràfic

Presentació de Llorenç Capellà (11-12-96)

Jacinto Benavente, que era una persona força aguda, atribuïa a un altre literat la reflexió següent: « No hay duda, estoy en plena decadencia; ya no tengo más que amigos y admiradores ». I si pel cabdell es treu el fil, la frase esmentada és el punt de partida escaient per encetar una discussió, entorn del paper de l'escriptor a la societat i la seva relació amb el poder, que podria durar tant com volguéssiu. Per no fer referència a altres qüestions que, ara mateix, els escriptors, tenim sobre la taula, podem recórrer a les més corrents. Ha d'ésser subvencionat l'escriptor? Ha de menjar a la mà que li parin? Fins a quin punt s'ha de deixar domesticar, l'escriptor? Però no us preocupeu. No pretenc, ara i avui, parlar-vos-en, perquè al cap i la fi, aquestes preguntes que em planteig per dir qualche cosa i que embolcall de transcendentalisme, - quan ningú, ara per ara, no ens demana que siguem transcendents -, no són més que l'exponent d'una actitud narcisista i dogmàtica, provinent d'un empatx de corporativisme que, de tant en tant, afecta la gent que escriu. L'ètica de l'escriptor és l'ètica de cada una de les persones que escriuen, i és hipòcrita posar el crit en el cel cada cop que qualcuna, per fas o per nefas, no s'ajusta al perfil estàndard de la professió. Ara per ara, repetesc, la problemàtica col·lectiva és bàsicament professional. I si de bon començament he citat Benavente, és per deixar de banda el tòxic que conté la primera part de la frase, i fer-me únicament ressò de la segona, quan diu, concretament que « ya no tengo más que amigos y admiradores », perquè

m'escau com anell al dit. Si més no, la sola referència al llibre de Francesc Amengual - *Homenatge en Blanc i Negre* - ens dóna motiu, als escriptors, per a sentir-nos d'allò més satisfets, perquè, ell, se'ns ha apropiat empès per un sentit de l'amistat que voreja l'amor. Si a més a més ens admira, cosa que no he gosat mai demanar-li, quina no serà la nostra fortuna? Enorme. Sobretot si compartiu amb mi la certesa que els escriptors mallorquins, descomptant afortunades excepcions, som escriptors d'un país amb escassos lectors. I no vegeu, en aquesta afirmació, l'exponent d'una actitud planyívola, ni detecteu cap interès, per tant meva, de reclamar un suport més decidit de les institucions i dels ciutadans a les obres dels escriptors mallorquins. Déu ens alliberi de xovinismes, si no volem condemnar, aquesta societat, a una perenne pobresa cultural. En tot cas, allò que cal fer a favor de la literatura catalana, és obrir-li perspectives de creació. I la millor manera de fer-ho és a dir, de renovar-la - consisteix a endegar una política editorial atrevida, que paral·lelament a la potenciació de les obres dels escriptors catalans, afavoreixi les traduccions al català d'aquells llibres que poden suposar un enriquitment cultural per a tots, i un repte perenne per als creadors, atès que una literatura com la nostra, sotmesa a pressions i tensions extraculturals, tendeix, com a autodefensa, a mirar-se el melic. Contràriament, les editorials, més pendents d'oferir al lector un producte literari que el pugui complaure, limiten la creativitat dels seus escriptors. De tota manera no (passa a la pàgina següent)

TALLER MECÀNIC
DAMIÀ
MARTÍ

Son Pons, 21 • Tel. 56 01 52

07250 - VILAFRANCA

(vé de la pàgina anterior) en vull fer un gra massa de tot això. Al cap i a la fi aquest és el preu que haurem de pagar si pretenem que la literatura catalana sigui una literatura normalitzada.

Dels uns i dels altres: de tots els escriptors en llengua catalana de les Illes Balears o que viuen, bé que sigui intermitentment, a Mallorca, Francesc Amengual n'ha volgut deixar testimoni gràfic. I gairebé ho ha aconseguit, tot fent gala d'una tossudesca únicament justificable des de la perspectiva de qui, com ell, té les idees molt clares i sap què és allò que vol. Us imaginau les dificultats que entranya seguir les tresques de Miquel Bauçà? Quasi tantes com seguir les de l'Home de les Neus. I si d'aquest únicament s'ha aconseguit fotografiar les petjades, de Bauçà, Amengual no n'aconseguf gaire més. Deixant de banda les bromes, sé com es va gestar Homenatge en Blanc i Negre. Si fa no fa vaig conèixer Francesc Amengual vint anys enrera, quan ell mirava la càmera fotogràfica amb la desconfiança i admiració amb què pot mirar el salvatge un mirall. En realitat ho mirava tot amb desconfiança i procurava escoltar més que parlar. Si de cas obria boca, era per inquirir més coses entorn d'allò que el seu interlocutor o interlocutors havien comentat. Caminava com si tingués peresa - quan mai no n'ha tinguda - i el seu pas era silent com el d'un moix. Tenia interès per tot, menys pels esports, potser perquè no podia comprendre l'esforç inútil, de l'esportista. Intuïtiu de mena, li aflorava la sornegueria als ulls quan assistia a una discussió banal o algú pretenia vendre-li moix per llebre. Record l'Amengual d'aleshores perfectament. No record, en canvi, com fou que parlàrem de fotografia ni de la possibilitat de congelar imatges d'escriptors, però supòs que la nostra conversa degué produir-se poc temps després que ell descobrís la manera de fer funcionar aquesta capsula de màgia que és la màquina fotogràfica. Ignor, amb exactitud, quin any era, però per a Xesc, - com l'anomenem els amics, i tots vosaltres sou amics seus -, aquell fou un any de descobriments, perquè a més de descobrir els secrets més elementals de la fotografia, va descobrir el plaer de la lectura, després d'haver-se passat una infància i una adolescència entre aquests antipàtics desconeguts que són els llibres de text. Pel que fa a Homenatge en Blanc i Negre, el projecte del qual, aleshores, es començava a congriar, accept la responsabilitat d'haver-li proporcionat, a Xesc, els telèfons d'aquells escriptors que figuraven a la meua agenda. El primer, o un dels primers amb el qual va contactar, fou Josep Maria Llompart, i immediatament el guenyà la bonhomia de l'autor de Jerusalem. I el mateix li va succeir amb Gabriel Janer Manila, amb Antoni Serra, i amb tots els que va conèixer en aquella primera època. A partir de llavors el llibre s'ha fet tot sol. Xesc ha procurat acudir a presentacions de llibres, conferències, fires de llibre, congressos de literatura i, per si no en tengués prou amb aquest material gràfic, ha retratat quasi tots els escriptors en la intimitat de ca seva, àvid de captar, a través de l'objectiu, aquella mirada, aquest posat, que en sessions anteriors li hagués pogut passar per alt. M'après a dir que, al llarg de vint anys, l'adolescent que enfocava la càmera fotogràfica cap a ell en comptes d'enfocar-la cap a l'objectiu, ha esdevingut un fotògraf minuciós, amb prou recursos d'ordre tècnic com per captar el gest o la situació espontània- d'ací el seu treball en premsa-, com per revaloritzar la imatge d'estudi, aquella en la qual el fotografiat pressent que, sense fer res, fa quelcom de transcendental. Rera el mirall que són cadascuna de les pàgines d'Homenatge en Blanc i Negre s'entreveu

Acte de presentació

«M'après a dir que, al llarg de vint anys, l'adolescent que enfocava la càmera fotogràfica cap a ell en comptes d'enfocar-la cap a l'objectiu, ha esdevingut un fotògraf minuciós...»

la paciència, la feina, la sensibilitat i la vena creativa d'un fotògraf que, a més a més, ha fet ús del seu dret a llegir i que coneix, per tant, de manera total, o parcial en segons quins casos, l'obra dels escriptors que hi surten; per això els ha fet escriure, de pròpia mà, aquell paràgraf o aquell poema que més goig li feia a ell. Si afegesc que els devuit dibuixos que l'il·lustren són obra de Joan Bennassar, Miquel Brunet, Ramon Canet, Maria Carbonero, Pau Faner i Menéndez Rojas, no faig més que descobrir, de passada, l'altra passió que, juntament amb la fotografia i la literatura, dóna vida al món intel·lectual de Xesc, al temps que pos de manifest l'alta qualitat que tresoreja aquest llibre publicat per di7.

A manera de conclusió, vull dir-vos que les imatges fotogràfiques em fascinen perquè totes són, irremeiablement, ahir. I l'ahir, a través de les pàgines d'Homenatge en Blanc i Negre, se m'apareix tintat de melangia per a fer-me saber que els escriptors que hi sortim érem més joves, més bells, i que hi ha perfils enyorats i ja irrecuperables, que adopten la postura de la quotidianitat davant la càmera, com si la parca encara no els hagués assenyalat. Homenatge en Blanc i Negre és un llibre que revifa sentiments, i cada pàgina vos evocarà multitud de records que teniu arxivats a la memòria. Dic això, però no vos propòs, tot mirant-lo, cap viatge pel cofoisme ni la tristesa. Més aviat vos propòs beure una copa plegats, per a reflexionar i discutir sobre tantes coses en comú que sen's plantegen en el viure diari. Entorn d'Homenatge en Blanc i Negre hi ha moltes converses a encetar i moltes tertúlies a fer. I en aquesta certesa rau la grandesa d'un llibre que, en aparença, únicament ens convida a la contemplació.

 "la Caixa"

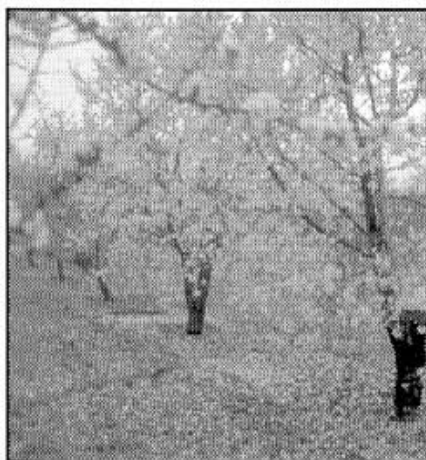
Plans de millora de les fruites seques

Les terres d'ametlers i garrovers de Balears poden incloure's dins els Plans de Millora aprovats per la Unió Europea, que donen dret a una sèrie d'ajudes.

Els plans de millora comprenen una sèrie d'actuacions amb la finalitat de millorar la qualitat de la producció.

Les actuacions subvencionables, sempre que es realitzin en parcel·les de més de 2.000 metres quadrats, són les següents:

-Arrabassada dels ametlers o garrovers seguit d'una nova plantació.

-Reconversió de varietats, sempre que es realitzi a tota la parcel·la.

-Millora de les tècniques de cultiu i de la poda de les plantacions.

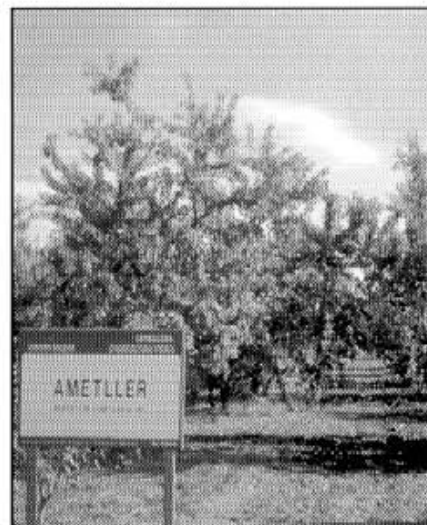
Endemés, existeixen unes actuacions que pot realitzar directament l'Organització de Productors i que són la prestació als afiliats d'una assistència tècnica de direcció i gestió dels cultius, assistència tècnica a la gestió comercial i adquisició i utilització d'equips per a les operacions de comercialització, emmagatzematge, condicionament, etc.

Aquestes consisteixen fonamentalment en una subvenció per hectàrea que oscil·la entre les 35.000 i 85.000 pessetes per hectàrea i any.

La primera quantitat correspon a aquelles plantacions en què es realitzen millores en les tasques de cultiu i la segona, si s'arrabassa i es torna a sembrar la parcel·la o bé es torna a empeltar.

Aquests Plans de Millora començaren a aprovar-se l'any 1990 i fins ara n'hi ha 8 d'aprovats. Les subvencions rebudes fins a la fita actual superen els 5.600 milions de pessetes.

Fins l'actualitat, per incloure una parcel·la dins un Pla de Millora era

necessari esperar a fer-ne un de nou, o bé que s'ampliàs un dels existents, la qual cosa podia suposar l'espera d'un parell d'anys. Actualment, és possible incloure qualsevol parcel·la d'ametlers o garrovers amb una densitat adequada d'arbres dins un dels Plans de Millora ja aprovats. Per això és necessària la incorporació a l'Organització de Productors que ha presentat el Pla de Millora; entregar-li la producció obtinguda, i realitzar les feines de cultiu, abonament, tractaments fitosanitaris, etc. que s'indiquen en el Pla.

Complint aquestes obligacions es tindrà dret a cobrar la subvenció corresponent fins que acabi el Pla de Millora, que actualment té una vigència de 10 anys des de la seva aprovació.

«La integració social i lingüística a l'escola per part dels alumnes immigrants és admirable»

Jaume Català - Fotos: Joan Jaume

Maria del Pilar Viète Barber, va néixer a Manacor fa 33 anys i, per motius familiars, ha viscut a Maó (Menorca). Actualment té el seu lloc de residència fixat a Palma. Va estudiar Magisteri i després es va llicenciar en Psicologia. Ha treballat a diferents centres de les Illes, a Sa Graduada (Maó), Ses Quarterades (Calvià) on actualment té la seva plaça en propietat, Xaloc (Paguera), Cas Serres (Eivissa) i des de fa cinc cursos està a la comissió de serveis del col·legi «Es Cremat» del nostre poble.

Què ha suposat pel centre el canvi de direcció?

Esper que en aquest moment els canvis hagin estat els mínims. El fet d'haver format part de l'equip directiu anterior fa que l'actual tenguem unes directrius que ja compartíem, hem de tenir en compte que el canvi de direcció va ser voluntari i que podem comptar amb l'experiència de la directora anterior, Catalina Oliver. Encara que amb el temps, el fet de ser unes altres persones que formem l'actual equip directiu pot notar-se en algunes coses.

Quina valoració en fa de l'inici del curs escolar?

L'inici d'aquest curs té la particularitat que, dins la reforma s'ha iniciat l'ESO (Educació Secundària Obligatoria) i que acollim en el centre alumnes d'Educació infantil, Educació primària, 8è d'EGB i, per primera vegada alumnes de 1r curs d'ESO. Això ha suposat una reestructuració d'horaris i professorat. Així i tot crec que, comparativament amb cursos anteriors, hem tingut un inici de curs molt tranquil. Des de principis de setembre, disposam de tot el professorat, tot l'alumnat (207 alumnes) vacomençar el dia establert en el calendari escolar sense cap problema; per haver estat reconeguts com a centre d'integració disposam d'una especialista en pedagogia terapèutica adscrita al centre i som d'atenció preferent per part de l'Equip d'orientació; per impartir les classes de música a l'ESO compartim amb altres centres una professora especialista i amb la resta de l'horari cobreix les necessitats de música a altres cursos.

Hi ha hagut també algun inconvenient com pot ser el problema que tenim quan, per part del MEC, no ens cobreixen immediatament les baixes per malaltia del professorat i tot el Claustre ha de mobilitzar-se per atendre el curs que ho pateix amb els inconvenients que això suposa pel professorat i sobre tot per l'alumnat.

Com són les relacions amb l'Associació de Pares?

La relació entre el Claustre de professorat i l'APA és, des del meu punt de vista, molt bona. Tenim ambdós un

La directora defineix l'alumne vilafranquer «sa, alegre, feliç, amb possibilitat d'accés a les novetats tecnològiques i preocupat pels temes que l'envolten»

objectiu comú, l'alumnat del centre.

És l'APA qui organitza, assessorada sempre que ho requereix per professorat, les activitats extraescolars realitzades en horari no lectiu, la que coordina el menjador escolar i participa en les activitats que realitzam en el centre sempre que necessitam la seva ajuda.

Parlat del paper de l'Associació de Pares, però què passa quan una proposta votada per la majoria dels pares no tira endavant, com va passar en el cas de l'elecció de la jornada continuada?

La proposta de jornada continuada va sortir el curs anterior per part dels pares i mares dels alumnes que havien de cursar 1r d'ESO i 8è. A l'inici del curs, quan ens trobàvem amb els inconvenients de l'estructuració d'horaris (l'alumnat d'ESO ha de fer 30 hores lectives) amb el mateix número de professorat suggerirem al servei d'inspecció si seria possible un canvi d'horari per tot el centre i ens va advertir que era poc probable però que ho intentàssim.

Demanàrem informació a la unitat de programes educatius del MEC i la resposta va ser la mateixa, que les possibilitats eren pràcticament nul·les. A partir d'aquí ens ho plantejàrem com un dondeix, si bé s'ha de dir que també a nosaltres ens van sorprendre els resultats, no creïem que hi hagués una participació i una resposta a favor tan altes. Els resultats es van transmetre a inspecció i ens comunicà que hi havia instruccions noves i no teníem cap possibilitat.

Personalment crec que els centres escolars haurien de disposar de suficient autonomia per decidir, juntament amb tota la comunitat educativa (alumnat, professorat, pares i mares i ajuntament) l'horari lectiu que més s'adapta a les seves necessitats i interessos. Els resultats de l'enquesta ens han donat ànims per tornar-ho intentar si veim alguna possibilitat.

Després de les darreres obres d'acondicionament que feu el MEC fa un poc més de dos anys, quines són les principals mancances que té el centre?

Principalment té mancances d'infraestructura. L'educació actual requereix la utilització d'espais diferents on ubicar-

«Crec que la comunitat educativa hauria de disposar de suficient autonomia per decidir l'horari que més s'adapta a les seves necessitats i interessos»

hi materials adequats i adaptats al moment, necessitam una sala d'audiovisuals, sala d'ordinadors, aula de música, laboratori, gimnàs, tallers,... El centre ens ha quedat petit. Tenim una aula dividida en dues, no disposam d'un lloc per atendre els serveis d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials. Estam pendents de la construcció de l'Escoleta d'Educació in-

fantil que, si bé no solucionaria tots els problemes d'espai ens disposaríem d'alguns.

Quines són les activitats preparades pel present i el futur d'aquest curs escolar?

Tenim previstes més o manco les mateixes activitats que el curs anterior. Per aquest primer trimestre hem començat amb l'organització dels tallers per la celebració del Nadal així com d'un festival de l'alumnat de 8è i 1r d'ESO amb la finalitat de recollir un poc de doblers per a la realització del viatge d'estudis, que es durà a terme en el segon trimestre. Tenim previst participar en la festa del llibre i de final de curs. També organitzarem activitats concretes per commemorar fets o situacions determinades i que estan relacionades amb el currículum.

Té el nostre col·legi algun tipus de problemàtica social remarcable com ara la immigració, dificultats familiars o alumnes amb comportament incorrecte?
Tots sabem que en el poble s'han integrat unes quantes famílies estrangeres i conseqüentment els seus fills/es han format part del nostre alumnat. La integració a una societat, a una cultura

diferent, sempre és difícil. Tenint com a referència la integració social i lingüística dels nins/es a la nostra escola l'adaptació ha estat admirable per alguns d'ells o elles.

Per tots els nins i nines l'ajuda i l'estabilitat familiar és molt important, els que no reben aquesta seguretat ho reflecteixen amb mal comportament, agressivitat, rebuig, negativisme, passotisme... a l'entorn on es desenvolupen, un d'ells l'escola.

Quina és la definició de l'alumne estàndard del col·legi?

Sa, alegre, feliç, amb possibilitats d'accés a les novetats tecnològiques del moment tant intel·lectual com econòmicament, interessat pels temes que l'envolten i els esdeveniments socials, participatiu, col·laborador, amb ganes d'adquirir nous coneixements, d'aprendre però fent el mínim esforç i obert en l'acceptació de noves persones.

Pilar, gràcies per haver perdut una estona del teu preciat temps en donar a conèixer un poc més quines són les directrius del centre i el futur dels al·lots i al·lotes que, baix la vostra tutela, es formen ara per fer una societat molt millor.

Taller

CA'N BOTELLES

Reparació i venda de:
BICICLETES DE MUNTANYA
DE CARRERES
CICLOMOTORS
MOTOS
MOTORS D'ASSERRAR
I MOTOCULTORS

C/ Reis de Mallorca, 25 - Tel. 56 06 19
Vilafranca

Bàrbara Sansó
FOTOGRAFIES

Ctra. Palma, 17
Tel. 83 21 68
VILAFRANCA

Gloses de Jaume Nigorra

A sa quinta del setanta-dos.
 Quaranta-cinc anys enguany fa
 que vengueren en aquest món,
 i tots quants aquí que són
 que molts d'anys vos poguen
 pintar
 per coques i torrons menjar;
 perquè, d'allà, no hi ha qui torn.

Jo vos vull felicitar
 per ses festes de Nadal,
 que es torrò no vos faci mal
 i que molts d'anys en poguen
 menjar.

Felicitats per a tots

Ja no som cap sergantell,
 però vull dir una cosa:
 es poder tenir un rosa
 acompanyada d'un clavell,
 vos ne faré un ramell
 per acabar-vos sa glosa.

Es quintos del cinquanta-ú.

Es quintos del cinquanta-ú
 no anàren a sa guerra,
 si tocassin sa guiterra
 nos riuríem d'es«RASKA-YU»

Érem molt mals de remenar
 els qui nesquéren l'any trenta,
 si nos peguen cap sempenta
 ara són més bons d'engronsar.

Entre tots feim un ramallet
 entre ses roses i clavells,
 tornaríem com bergantells
 per botar per s'altra paret.

M'agradaria estar segur
 de poder tornar tots plegats
 i que molts d'anys hagin passat

sense que mos falti ningú.

Sa monea.
 Tenen molt males idees
 aquests que sempre fan guerra;
 ja no venim de sa terra,
 diven que de sa monea.

Sa calúnnia ¡ ho és fea !
 que per tot se propaga tant,
 diven que va ser es Big-Bang
 feu es « monei » i monea.

Ara hauran de canviar
 es « memento homo » antic,
 perquè ens han dit més d'un pic
 venim d'un altre bestiar.

Però tots hem de terretjar
 o dins terra o dins ciment,
 perquè a tothom vé un moment
 que a qualque part l'han de po-
 sar

Es « quia pulvis est » serà
 una cosa molt antiga;
 haurem de guardar qualque figa
 pes « quia monea » vendrà.

No vull dir lo que fa pensar
 descendint de sa monea,
 pes cap passa cada idea...
 que mos dona molt que xerrar.

Jo creuré lo que han ensenyat
 tots els nostres avant-passats
 però, en tants de desberats,
 tot lo d'enrera han espenyat.

Molt ha canviat sa gent.
 ¡ Perquè es lletja sa monea... !
 Però, no hi ha dona fea.
 Més guapa de cada moment.

Gloses de Biel Montserrat

Vint-i-cinc de desembre
 no hi ha festa igual,
 es foc hem d'encendre
 que som a Nadal.

Que som a Nadal,
 que som a Nadal,
 que acabi per sempre
 sa guerra i fer mal.

Per què tanta guerra?
 per matar total,
 pocs d'aquesta terra
 diuen bon Nadal.

Tanta injustícia
 en lloc d'ensenyar,
 a humans amb burrissia
 Nadal sense pa.

Menjar quinze dies
 i guerra tot s'any
 poques alegries
 dels rics el seu guany.

Ses fàbriques d'armes
 així fan doblers
 països fantasmes
 amb pau molt d'interés.

Sa pau és mentida
 a pocs els va bé
 a molts no els arriba
 per Nadal un dobler.

Qui manda fa sentència
 com són d'animals
 fins quan de paciència
 quasi tot és fals.

Amb salut vegem aquestes
 ses de l'any qui ve igual
 molts d'anys i bones festes
 Cap d'any i Nadal.

Es funcionari enfadat,
 quin país Espanya,
 es que menos guanya
 es sou congelat.

Els que guanyen massa
 els va igual de bé,
 tenen més d'una casa
 i no paguen lloguer.

Sempre l'avantatge
 als que tenen més,
 amb cara i coratge
 tuden els doblers.

Sa moneda única
 mos treurà de punt,
 els de butxaca buida
 sempre es feix a damunt.

A Mallorca els cares dures
 sempre van davant,
 cendra i «bassures»,
 beatos fins quan.

Poc educats i lladres
 els que cobren tant,
 polítics molt ases
 per fer-mos envant.

Sant Antoni, sant Antoni,
 és hora de preparar,
 que tenc ànsia que el dimoni
 enguany tornarà guanyar.

Aprepara una carrossa
 com sa vida de l'infern
 se n'anirà a poble extern
 perquè sa joia és més grossa.

«Menos» son i més govern
 més feina que és necessari,
 que si es fogueró s'encén
 potser que tot acompanyi.

Floristeria Mestre

ESPECIALITAT EN
 FLORS NATURALS

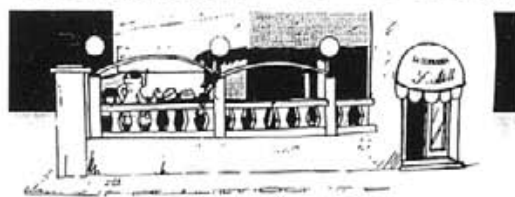
SERVEI PERMANENT

C/. Mn. Damià Nicolau, 12
 VILAFRANCA

Tels. 56 03 03 / 83 20 72
 Mòbil: 908 63 09 96

SA TERRASSA

S'Atell

Bones Festes!!

C/. Santa Bàrbara, 43
 (Devora Camp de Futbol)

Tel. 56 06 42
 VILAFRANCA

RONDALLA DEPRAVADA

Carta d'amor

Jaume Sansó i Caldentey

Estima'm amb frenesí. Porta'm a l'altra dimensió del desconegut món de les passions. Refresca'm amb el teu somriure pèrfid. Diga'm que em menysprees...

Des de que ets ministra d'Agricultura, m'he comprat un Pascuali. Em passeig pel poble amb el cap altívol, i amb la seguretat que em dóna veure la teva foto que duc devora el canvi de marxés, la meua cara expressa una cara de joia mai expressada fins ara. Els que em coneixen diuen: Mira'l: vet aquí un home feliç.

... La teua pell pàl·lida. La mirada profunda. Aquell somriure tan agradós... Te vaig veure a la televisió, a un informatiu. Duies un vestit obscur, d'una tela rigorosament abstracta de l'any 40. Deixaves anar, de tant en quant, un silenci aquí, una pausa allà. La teua presència incitava a somniar-te. El teu rostre candorós, em pot dur a pensar-te en els horabaixes de tardor, arran d'una finestra, amb un món sense dones Danone, ni corseteria cara.

Per què les dones no haurien de ser com tu?. Per què una dona com tu no és un ídol entre la joventut de les nostres al.lotes?.

Vull escampar, a tot arreu, la magnificència de la teua pulcritud. La subtileza de les teves proposicions. La severitat dels teus adjectius. La teua pèrfida imaginació...com podria deixar de pensar amb tu?.

Aquest any, el dia de les matances, quant agafi el porc per la cua, pensaré amb tu. Pensaré que ets a la meua vora,

obsequiant-me amb una de les teves sentències. Quant pastí la sobrassada, amb el pebre i la sal i tota aquella carn magra, pensaré que estic acariciant les teves llanguides galtes vermelles. Quant pastí els botifarrons, amb tota aquella sang crua escampada entre els meus dits, amb les ronxes i les vísceres bullides, pensaré que les meves mans es perden dins els teus cabells greixosos.

Dins la meua soledat, t'estimo. Tu ho saps. És per això que em martiritzes?. Per què no em dediques un instant del teu temps per parlar-me?. Per què no vens a veure'm?. On són les transferències que ens havies promès?.

No puc més, Loyola. Cada dia telefon al ministeri, per dir-te que no puc viure sense tu. Sempre em contesten que ets fora: un dia a Vigo, l'altre a una recepció a la Moncloa, l'altre que hi ha el congrés del PP... Gaudeixes de l'estatus que sempre havies desitjat: ets una ministra de l'Estat Espanyol.

Jo, des d'aquí, des de la meua petita Mallorca, no faig més que recollir-me entre els

meus pensaments que t'enrevolten: la teua imatge severa donant una roda de premsa. El teu vestit nou del dia que es va casar en Cascos. Del dia que per primera vegada et vares pintar el llavis i et posares una mica de Rimel a les pipelles... Tot són records aferrats en la boca de l'estómac que em remouen els budells.

No pus més, Loyola. El dia que senti el locutor de l'informatiu quant digui «...ahora escucharemos las declaraciones de la Ministra Loyola de Palacios», canviaré immediatament de canal. No ho podré suportar.

Vull que aquesta carta serveixi perquè coneguis quins són els meus sentiments. I recorda que si vols que te guardi la pultrú i els camaiots, sols ho faré si tu em correspons donant una sortida digne als ramaders anglesos (Amb tot això de les vaques boixes ho passen d'allò més malament...).

Una besada, Loyola meua.

Premsa
Revistes
Objectes Regal
Llibres

Papereria Rondaies

Sabies què... ?

Guillem Mas i Barceló

Quin dret sobirà permet a algunas persones a opinar sobre els altres ? Aquesta és una pregunta que es peanteja molta gent varies vegades en la seva vida; per ventura és quelcorri sense resposta. Hipotèticament la resposta més evident i, esper, més contestada seria cap. Ningú té cap dret aparent de parlar d'una altra persona; si el motiu no li afecta. Mogut per aquest problema he intentat d'alguna manera esbrinar el perquè d'aquestes ganas de voler saber i parlar del pròxim :

a) La tafarderia inclou tan a homes com a dones; la resposta que les dones són les més interessades en saber què fa i que deixa de fer algú és fals. Hi ha homes que aquest ofici el dominen a la perfecció.

b) Qui sol parlen i critiquen ho fa per uns motius, crec que concrets: per saber, per manca de personalitat una actua la persona en qüestió; per l'ansia de voler ser aparentar superioritat imitant els fets; per voler fer-se l'interessant aparentant saber-ho tot de tot i de tothom, enveja,... i la més fiable és la de semblar la discòndia i esbricar la reputació del personal. Hi ha gent que disfruta enviant a l'Infern al veïnat, que moltes vegades quan el trobeu, li beseu els peus.

c) La hipocrasia és la seva murada de defensa; s'amaguen baix aquella aparença de persona educada i perfecte. No és gaire ètic, alguns ni saben tan sols què vol dir ètica, posar verd a algú i en la seva presència fer-li reverències.

d) Tothom que practica aquest <<esport>> solen esser persones que els hi agrada parlar de la casa externa però no de la seva. Quan els hi atures els bous i els hi rebats la seva xafarderia, acusant-los de què el que haurien de fer és tenir esment a ca seva i fer-hi feina, et surten pel camí de Son Pere Jaume. Parlar, i si és

dels altres millor, és molt bo de fer.

e) Qui practica aquest art, sol tenir un berenar major a ca seva. Fixau-vos bé: els xerrines tenen més problemes i batzum a ca seva. És més fàcil ficar el nas a cal reinat que ficar-la a ca un i encuidar-se'n de fer-la ben neta.

f) I per fí, tot es basa en la teoria de <<Tot és criticable i parlable>>. L'autoestima arriba a un punt tan elevat que es creu ser el centre de l'univers i la perfecció en forma. El mínim detall o la mínima errada és motiu per opinar.

Convid a tothom a

combatre aquest xafarderum. Un dia un al-lotet petit em va dir que a tota aquesta gent tan xerrima li's hauria de créixer el nas cada cop que parlassin d'algú malament, intentassin saber què fan i què deixen de fer,... Així tots aquets artistes serien vists per tot el món.

Amb tot, n'hi ha a qui els hi creixeria ben aviat, n'hi ha a qui els hi creix ja a manades desfetes i, com no, n'hi ha que hi varen nèixer amb el nas ben gros.

Per acabar fer referència a un refrany de la saviesa popular: << Que cadascú pregui per ell i Déu per tots>>. Amèn.

BAR RESTAURANT

SES TEULERES

**ESPECIALITAT EN CARN AL GRILL
PARRILADES I SERVEIS A LA CARTA**

BAR S'ESQUITX

*Epera que al 1997 trobeu
tot el que vos ha
faltat al 1996*

Bon Any!!

Fusteria Bover C.B.

*Portes i persianes
vidrieres
arrambadors
escales de caragol
mobles diversos*

*Vos desitja bones festes
i Bon Any*

C/. Dels Rocaberti, 29
Tel. 56 01 05

VILAFRANCA

MAGATZEM

CA'N PEDRO ROS

PINSOS • ABONS • CEREALS • INSECTICIDES

OCELLS

CA'N BERNAT

OCELLS DOMESTICATS

CANARIS • AGAPORNIS • LLOROS
PERICOS • EXÒTICS • CAROLINES

GÀBIES • COLLARS • MENJAR
MEDICAMENTS • ACCESORIS

Ctra. Palma, 48 - Tel/Fax 56 00 09
VILAFRANCA

TUCASA

ES MAGATZEM D'ES PLA, S.L.

*Materials per a la construcció
Ceràmiques*

Molts d'Anys!!

CTRA. PALMA-MANACOR, 38
TEL. 56 01 54 - FAX 56 06 15
VILAFRANCA

Petit homenatge a Mossén Antoni Maria Alcover

Un gorà que es volia menjar un menudel.lo Català

Tomeu Català

Això era i no era, això i domés és un personatge de pes. Era un diumenge dematí, a un poble mallorquí. Era un dia de fira. Tot anava com una bassa d'oli; però vet ací, que allà enfora es veien un estol d'homes en traques blaus, ei! sabeu que hi anaven d'embalats, pareixien enmidonats, passaven fent sa mitja i, com si hagués passat un fibló, sortí un gorà tot furiós de darrera aquell estol d'homes. Començà a escridassar, crida que te crida: **Què no saps tu que aquesta no és sa bandera mallorquina? Què no saps tu que sa Constitució diu que sa nostra bandera és sa des castellets?** El menudel.lo Català acovardat li digué: la Senyera també és la meva bandera. Quasi es desgargamellà de tant de cridà aquest gorà i quant va llegir: «Estimem la Nostra Terra i Dignifiquem els seus fruits!!!», la ràbia més li va revenir i crida que te cridassa encara més fort deia: «**Això que està escrit és català, no és mallorquí! què no saps tu que en mallorquí s'escriu ESTIMEM sa nostra terra i dignifiquem es seus fruits? això és català, ets un català (el menudel.lo pensava: sí, som Català), ¡Ves cap a Catalunya! no ets digne de vendre res de Mallorca. Au, fora! si jo qued aquí no vendràs res.**» El menudel.lo Català pensava, jo ignorant, deu ésser un «Doctorot», ell tan grossot, en Filologia Mallorquina, i no gosava a treure el cap. Però, tot d'una que deixaven de veure s'estol de traques blaus, aquest gorà va fugir, i cametes me valguen i no va tornar a venir, i

aquí, s'acaba el conte des Gorà que es volia menjar un menudel.lo Català.

Aclariments: Anava passant el dematí i me digueren: no saps qui és aquest personatge? Jo vaig dir ¡no!, No el coneixes? No. Idò és en Tolo Güell. Què has dit? En Tolo Güell. Jo vaig dir: Güell si que me sona, sé que a Palma hi ha un bar que es diu Bar Güell, però Tolo no me sona gens ni mica. S'acabà sa Fira, i quan a ca nostra vaig arribar, pec una ullada al diccionari petit d'en Francesc de Borja Moll, i res, vaig trobar i vaig pensar deu ésser perquè és petit, miraré els més grossos idò; mir el d'Antoni Maria Alcover i l'Enciclopèdia Catalana i res de lo mateix. Vaig sopar i de quatre m'en vaig en el cafè i deman: Coneixeu la paraula

Tolo? i me digueren. ve de Bartolomé! i jo vaig pensar però si aquest nom és espanyol. Ara! ara ho veig. Els colors de la senyera varen fer enrabiar el Gorà. I jo no me vull mal pensar. Per acabar vos diré, segons l'escriptor català Josep Pla, el nom més mallorquí que ell trobà quan vengué a Mallorca fou Tomeu, que és el meu. Tomeu Català.

I ara el menudel.lo Català, dos consells li vol donar en el Gorà:

Primer: per no perdre els cabells,

Si els cabells vols guardar has de deixar de llepar el cul als del Partit Popular Segon: per aprimar-se La curtó gotzo te fa tornar i si te vols aprimar has d'aprendre un poc més de Català

"SA NOS TRA"

CAIXA DE BALEARS

Vos desitja Bones Festes

Parlam amb el donant de sang «més veterà» del nostre poble, Antoni Amengual

Margalida Sansó Nicolau - Foto: Bàrbara Sansó

Antoni Amengual és la persona que ha donat més vegades sang a Vilafranca i és per això que hem aprofitat la darrera convocatòria que la Germandat de Donants de Sang de Mallorca ha fet entre els vilafranquers perquè s'animin a donar més sang i ser més solidaris. Concretament va ser el passat 21 de novembre que es feren les donacions.

Quantes vegades fa que donau sang?

Aquesta darrera vegada fou la que va fer 45 però abans vaig donar tres vegades a la Creu Roja i tres vegades que he fallat. Ara només em falten dos anys per jubilar-me i vull arribar a les 50 donacions.

Quants d'anys fa que sou donant?

Des de finals dels anys 70 principis dels 80. La primera vegada el metge me va dir que sempre he de dur el carnet ha damunt perquè vos podeu fer un favor a una altra persona ja que sou donant universal però només podeu rebre del mateix grup sanguini que és 0-.

Heu tingut qualche problema mai?

No, no he tingut res mai. Abans quan feia de picapedrer i feia feina feixuga el dematí següent anava a fer feina com

Antoni Amengual

si res. Això sí, sempre em piquen al mateix braç, el dret.

Abans a quin lloc se feien les donacions?

Anàven a la Sala.

Al principi hi havia tanta de

Va fer la primera donació a principis dels vuitanta i no vol jubilar-se sense haver-ne fet 50

gent?

De tot d'una no hi havia tanta de gent com ara.

Què els dirieu a la gent perquè s'animi?

Que no han de tenir gens de por, és una bestiesa, és una cosa que no costa pena fer i fas un bé a una persona que no coneixes però que es troba necessitada i almenys saps que has contribuït a millorar la salut. Per acabar vull dir que si qualche vilafranquer-a hem necessita ja ho sap.

Inaugurat el Centre de Salut de Vilafranca

Aspecte del nou Centre de Salut

Moment de la xerrada del doctor Jaume Campomar

Xerrada sobre el centre

El passat diumenge dia 8 de desembre el metge de la vila i coordinador del Centre de

obrir un sobre a cada persona amb el seu historial mèdic. Per anar a l'infermera es necessitarà un volant firmat pel metge per poder donar injeccions o fer les cures. La doctora Joana Pocoví durà dues-centes targetes de la gent del poble que s'haurà fet mitjançant un sorteig per ordinador i no podran canviar de metge durant sis mesos per l'acumulació de feina del doctor. Ara hi haurà sempre un servei de 24 hores d'urgències compost per un metge i una infermera però si hi ha un malalt que no se pugui desplaçar-se per la situació de gravetat que es troba han de cridar al 061 on trobaran un metge i aquest serà el que decidirà quines mesures s'han de prendre o enviar l'UVI mòbil o el metge del centre.

Margalida Sansó - Fotos: Joan Jaume

A principis d'aquest mes de desembre, i dins el marc de la festivitat de Santa Bàrbara, s'inaugurà el nou Centre de Salut de Vilafranca. Aquest nou centre tindrà molts més serveis que fins ara i si atendran les urgències durant les vint-i-quatre hores del dia. En el proper numero us ampliarem la informació sobre el funcionament, ja que fins a la data els horaris eren provisionals. Dir també que les obres s'han acabat dins els terminis prevists per l'empresa adjudicatària.

Salut, Jaume Campomar, feu una xerrada sobre el funcionament del centre. A partir d'ara hi haurà consulta dies el dematí i dies l'horabaixa i quan crideu per demanar hora a més del nom i llinatges també hauren de donar la vostra data de naixement per així poder

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

Antoni Serra a la Biblioteca

Novetats de desembre

La sagrada aroma del món,
l'indi i la natura

Poemes a Nai, de Miquel
Àngel Riera

Assaigs literaris, de Josep
M. Quadrado

La vida erimítica a Mallor-
ca, de Bonifaci Molada i Pradas

Les rondalles d'Eros i Psique, de Maria de la Pau Janer

Les rondalles de la bella i la bèstia, de Maria de la Pau Janer

Les rondalles del desencantament del príncep, de Maria de la Pau Janer

Valldemossa, de Sebastià Trias Mercant, Joan Muntaner Marroig i Josep Lladó Vila

El carnaval a Mallorca, de Caterina Valriu Llinàs

Palma, ciutat de llegenda, de Gaspar Valero i Martí

Sineu aixeca una nova església segle XVI, de Bartomeu Mulet, Ramón Rosselló i
Josep Maria Salom

La revenja d'Arquímedes, de Paul Hoffman

Café de plaça, d'Alexandre Cuéllar

Papellones de dilluns, de Marisol González Felip

El desencuentro, de Fernando Schwartz

La festa de l'estendard dins la història de Mallorca, d'Antoni Quintana

Les flors de la claror, de Damià Huguet

Poemas, de Joaquín Benito de Lucas

Els historiadors i l'esdevenir polític d'un segle a Mallorca, de Pere Fullana, Isabel
Peñarrubia i Antoni Quintana

La cámar de ámbar, de José Carlos Llop

Per què has vingut?, de Rafel Crespí

Camí de Palau, de Miquel Mas Ferrà

B
i
b
l
i
o
t
e
c

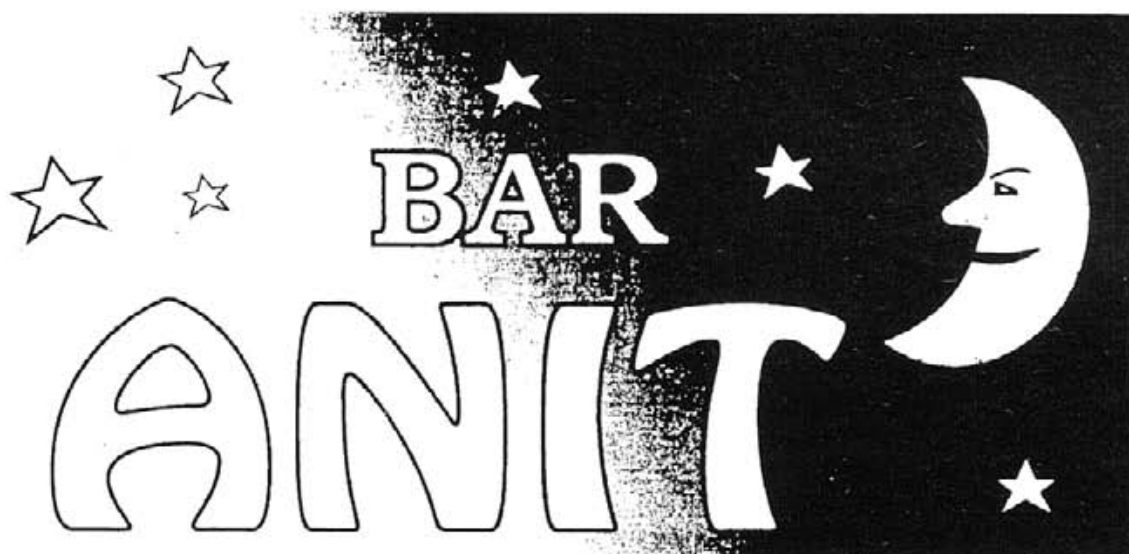
a de Vilafranca

Telf. 83-21-08

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

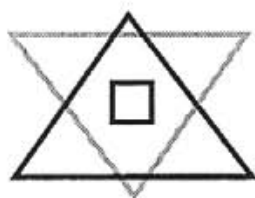

LOCAL SOCIAL: C.F. VILAFRANCA I SOCIETAT DE CAÇADORS
“Molts d’anys i Bones Festes”

DISSABTE 4 DE GENER A LES 24 HORES:
CONCURS DE NADALES

C/. Palma, 53 - Tel. 56 00 63 - VILAFRANCA

COMERCIAL D'INSTAL·LACIONS
PETRA, S.L.

VIDRIERIA

Doble cristl.lament • Envarillats i Tallats • Taules • Mampares de bany

INSTAL·LACIONS SANITÀRIES

Aire condicionat • Calefacció • Piscines (manteniment) • Reg per goteig

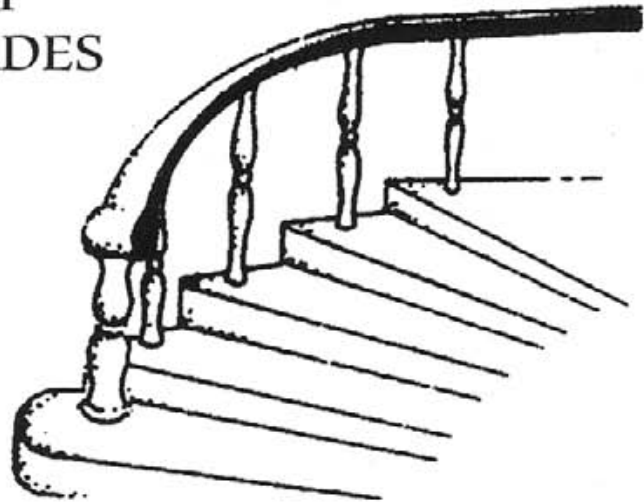
C/. Veracruz, s/n. • Tel. taller i exposició: 56 16 47 • PETRA

FUSTERIA

RIBOT • NICOLAU, S.L.

PORTES, VIDRIERS, PERSIANES I ARRAMBADORS
 MOBLES CUINA I BANY
 VIDRIERES ASSOLADADES

Cl. Ramón i Cajal, 20
Teléfono 83 03 61
07520 PETRA

ELECTRIFICACIONES I FONTANERIA

HUGUET • BARCELÓ, S.L.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES, DOMÈSTIQUES I INDUSTRIALS
 CÀMBRES DE BANY,

CALEFACCIÓ • AIRE CONDICIONAT • DEPURACIÓ PISCINES
 ENERGIA SOLAR • BOMBES SUMERGIDES • ANTENES TV

ctra. Palma, 28 • Tels. 56 01 19 - 908 09 70 37 • VILAFRANCA

Nadal, consum, ecologia i solidaritat

NADAL, CONSUM, ECOLOGIA I SOLIDARITAT

A simple vista aquestes paraules tenen molt poc a veure una amb l'altra, però si ho reflexionem ben aviat trobarem els lligams entre elles. Estem immersos dins una societat consumista però per les festes de Nadal aquest consum s'eleva a nivell estrebòtics: tenim sopars de família i amb amics, i ja que tothom vol quedar bé ens donem el triple de menjar que a un dinar normal; venen els reis i ens hem de fer regals, i bons regals; i per si fos poc algunes famílies celebren el Pare Noel i l'arribada dels Reis; evidentment ja no ens recordem dels regals de l'any passat i en el cas de les joguines les tirarem perquè en tindrèrem de noves. Tot aquest consum excés fa que es produeixin més residus del normal, sense tenir en compte l'impacte ambiental que provoca la fabricació dels productes que comprem. Sempre he pensat que a Nadal se veuen més exigentment les diferències entre el nord i el sud, quan uns tuden la mitat del menjar que compren, els altres no en tenen per menjar. Hauríem d'ésser solidaris amb la gent que pateix tot l'any, però perquè no exigiera la nostra solidaritat enlloc del nostre consum. M'agradaria que no tan sols ho reflexionàssiu, sino que també hi posàssiu remei.

D'on ve Nadal

Trobam l'origen de la celebració d'aquests dies a l'agricultura, el sol i la dependència i lligam de l'home amb el seu entorn natural. En aquests dies es produeix el solstici d'hivern, dia més curt de l'any, a partir d'aquí comença l'hivern i els dies s'allargaran, començant l'estació del naixement i creixement de la sembra, fet que suposava una gran alegria per una societat principalment agrícola.

Però el 25 de desembre com a festa el trobam en temps de l'imperi romà, dia en què els romans celebraven el naixement del Sol. Eren festes de molta alegria. A partir de la mitat del segle IV l'Església intenta cristianitzar qualsevol cultura i es quan crea la festa de Nadal, que respon més al desig de cristianitzar les festes paganes que al naixement del messies.

L'arbre de Nadal

Quina contradicció arreballar un arbre per celebrar l'agraïment de l'any nou a la naturalesa: agrair amb destrucció. Aquest costum ha estat introduït recentment dels països nòrdics. El que fa aquest costum és ajudar a degradar els nostres boscos, ja que tothom va al pinar a cercar branques, arbres, que una vegada utilitzats seran tirats al pool de fems.

En aquestes dades pins, alzines, teixos, savines, cirerer de Betlem (us recordo que és una espècie protegi-

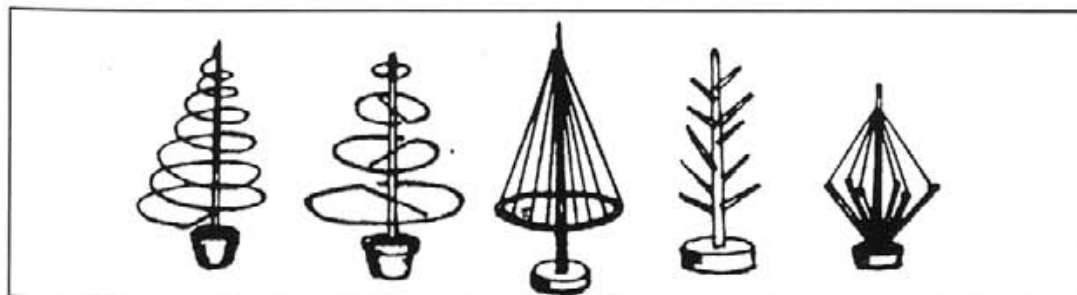

da), aranyoner, són arreballats, tallats o mal transplantats. Amb això no vull dir que hagim de renunciar al nostre arbre de Nadal però si que podríem cercar alternatives: deixau volar la vostra imaginació o la dels vostres fills i fei-vos vosaltres mateixos un arbre de Nadal, també teniu l'opció d'adornar un cossioll de casa vostra, de comprar un arbre de Nadal de plàstic o de fer-lo de branques seques. Per ajudar a la vostra imaginació, aquí teniu algunes idees per fer arbres de Nadal amb fusta, fil de ferro o paper. Anima-vos! Tot és posar-s'hi.

El betlem

Fer betlem és una tradició ben mediterrània, però degraçiadament encatifa-lo d'herba de Betlem (molsa) és ben negatiu pels nostres boscos. Les molses no són molt abundants a les nostres terres, emperó compleixen una funció dins el bosc molt important: per una banda absorbeixen i retenen la humitat evitant l'erosió i ajudant a crear sòl; i per altra banda constitueixen l'aliment de certs animals del bosc. La seva recollida no és gens positiva pels boscos i facilita la seva erosió.

En aquest cas és més difícil trobar una alternativa, ja que és un costum molt arrelat en el nostre poble i pens que el fer el betlem no s'hauria de perdre. L'altre dia un alumne meu hem va donar una alternativa: el que fan a casa seva es guardar la herbeta de betlem d'un

any per s'altre dins una capsa en capes seperades per paper de diari i cada any posson la mateixa herbeta. Un altre solució seria substituir la herbeta per altres coses, per exemple serredís tenyit, paper pintat ...

En cas de que les alternatives no us hagin convençut i decidigueu fer el betlem amb herbeta, anau en compte quan l'arrebeseu, procurau no endur-vos la terra de davall i no agafeu tota l'herbeta del mateix lloc, així li donareu l'oportunitat de que es regeneri.

Els comerços solidaris

L'objectiu dels comerços solidaris és lluitar per un comerç just. En primer lloc el que intenten és alliberar a les comunitat productores del Tercer Món dels intermediaris i especuladors. A més el que solen fer aquests comerços és adelantar un 50% de les demandes que realitzen, d'aquesta manera els treballadore no han de sol·licitar préstecs per adquirir el material amb que fan els seus productes. Aquests comerços garentitzen als consumidors que els articles que venen s'han produït sense l'explotació del treball infantil en els tallers en els que s'elaboren, cosa que no ofereixen els altres comerços. I no tan sols això, sino que aconseguen que se paguin salaris just als artesans o agricultors, que se retribueixi d'igual manera la feina d'homes i dones, que es respecti l'entorn tant ambiental com social i que es fomenti la participació dels treballadors en els projectes de millora dels seus propis pobles.

A les tendes de solidaritat hi podem trobar desde regals i roba fins a café, té, cacao, mel, comfitures, i altres. Comprant a les tendes Solidàries feis l'opció per un consum responsable: sabeu què compreu, a qui afavoreix

allò que compreu, com està fet el producte i fins i tot podeu saber quin percentatge del preu que pagau sen va als productors. Els beneficis d'aquestes tendes, una vegada pagades totes les despeses, es dediquen a finançar projectes de desenvolupament a diferents parts del món.

Aquí teniu algunes tendes solidàries de Mallorca:

S'Altra Senalla, C/ de s'Oli, 6 (Travesia del C/ des Sindicat), Palma.

Inter món, situada devora el Parlament Balear, Palma.

Fundació Vicenç Ferrer, C/ Menorca, 4, Palma.

Així que ja ho sabeu abans de comprar els regals de Nadal feis una passada per aquestes tendes. És una bona manera de ser solidaris.

Consells nadalencs

Permeteu-me donar-vos més d'un consell aquest mes:

1. Compra productes que no consumeixin energia o que siguin de baix consum energètic.

2. Descarta sempre que puguis aparells de piles. Són molt contaminants i una vegada recollides s e l e c t i v a m e n t s'emmagatzamen sense que es pugui fer res amb elles.

3. Rebutja els productes que tenguem un excésiu embalatge, només encareix el preu i genera residus.

4. Si pots compra productes de la teva Comunitat. Així disminueix la

contaminació i estelviés l'energia necessària pel seu transport.

5. Quan compris un producte interese't per que sigui fàcilment reciclable i no tenguí components perillosos pel medi ambient.

6. Rebutja coses innecessàries.

7. No regalis joguines violentes o bèliques. La guerra no és un joc.

8. Evitar comprar animals exòtics, els expoliadors i els traficants estan acabant amb moltes espècies en perill d'extinció i amb els recursos naturals de molts països en vies de desenvolupament, sense aportar cap millora en la qualitat de vida d'aquests pobles.

9. A l'hora de fer l'arbre de Nadal i el Betlem pensa en el que he comentat abans.

10. Felicita als teus amics i familiar amb targetes nadalencques d'alguna organització no governamental d'ajuda al desenvolupament del Tercer Món.

11. A l'hora de comprar regals pensa amb les tendes solidàries. Fe un consum just.

12. Nadal no és per comprar: el millor regal que pots fer a la teva família i amics és xerrar, jugar i estar amb ells, no passar-te totes les vacances comprant coses.

Les cisternes s'omplen després de les darreres pluges

D I A	L / M 2
14 de Novembre	30
15 de Novembre	14
16 de Novembre	5
17 de Novembre	-
18 de Novembre	2
20 de Novembre	2
6 de Desembre	11
7 de Desembre	30
8 de Desembre	3
9 de Desembre	10

SUPERMERCAT
MARGARITA

O F E R T E S

Rondel Extra, Carta de Oro o Brut	319.-
Coca Cola 2l.	149.-
Servilletes SPAR 100 u.....	79.-
Dash 3 Kg.....	575.-
Galletes aperitiu SPAR 350gr.....	135.-
Olives farcides	85.-
Patatilla SPAR 200gr.	99.-
Torró SPAR Xixona o alacant	395.-
Cola, taronjada o llimonada SPAR 2l.	85.-

Ctra. Palma, 81
 Tel. 56 03 94

VILAFRANCA

**Bar Ca'n
 Boleto**

Vos desitja bones festes

C/. Palma, 11
 Tel. 56 02 23
 VILAFRANCA

FUSTERIA

**J. JAUME
 NICOLAU**

Persianes, vidrieres,
 portes de 1/2 punt,
 feines d'encàrrec de tota
 mida i model

Taller:

C/. Sant Josep, 93 - Tel. 83 20 60

Particular:

C/. Bonany, 53 - Tel. 56 03 71

VILAFRANCA DE BONANY

F U S T E R I A

GERMANS ARTIGUES, C.B.

PORTES
 PERSIANES,
 VIDRIERES,
 ARRAMBADORS,
 MOBLES DE CUINA

C/. Principal, 63 - Tel. 56 02 90 - 07250 VILAFRANCA

BAR - CAFETERIA

SA PLAÇA

BERENARS I
 TAPES VARIADES
Vos desitja bones festes

Plaça Major, 6 - Tels. 56 03 15
 VILAFRANCA

Esports

L'equip del Vilafranca de Preferent es proclama Campió d'Hivern

Jaume Vidal. El Vilafranca tot i que només ha perdut un partit en un total de 17 jornades, pareix ésser que no té rival que el pugui torçer. Això pareix ésser que esteim disfrutant d'un equip que possiblement és el millor que a tingut el Vilafranca al llarg de tota la seva història. En principi només es parlava de consolidar-nos a la categoria, però ara ja es comença a pensar en la tercera divisió, categoria que mai ha militat el Vilafranca. El Vilafranca va en primera posició davant el Casa Miss, el nostre equip només ha encaixat tretze gols, que suposa a menys d'un gol per partit, encara que només hagi marcat vint-i-tres gols, i que sigui un dels equips menys golejadors de la categoria. El Vilafranca tot i dur cinc gols de ventatge al Casa Miss només ha guanyat un partit més.

El passat 1 de desembre el Vilafranca va rebre al Casa Miss Jotul, actual campió de la categoria, ja que l'any passat va quedar en primer lloc i va renunciar a ascendir de categoria. El partit va ser un dels més avorrits de tota la temporada ja que el poc públic que va assistir al partit no es va deixar notar, igualment que els jugadors, que només es limitaren a jugar els noranta minuts, i llavors anar-sen cap a casa seva. El més interessant del partit va ser el gol d'en Mari, un dels més rentables fitxatges d'en Pep Sansó. L'anècdota va passar abans de començar el partit, quan l'equip visitant va dur els colors dels equipatges iguals que els dels vilafranquers, i l'àrbitre els va fer tornar vestir d'un altre color.

El dia més dolent que ha passat l'equip blanc i verd va ésser a Son Ferriol, davant el Ferrioler, ja que aquest equip ha estat l'únic en tot el que duim de temporada que ha vençut al Vilafranca. El partit va estar marcat per el mal estat del terreny de joc a més del penós àrbitre que ens va pitar. El partit anava tot normal fins que l'àrbitre en va voler fer de les seves i va expulsar a n'en Sunyer, per una inexistente falta a més de l'expulsió del meta en Lozano, que a més l'han sancionat en dos mesos fora poder jugar. El resultat final va ésser un tres zero a favor dels locals.

El darrer partit que va jugar el Vilafranca abans de tancar l'edició va ser el del diumenge quinze de desembre,

Tolo Rigo i Xavier han realitzat una primera volta excepcional

El Vilafranca perd el primer partit de lliga davant el Ferrioler, però no baixa la guàrdia i guanya el següent partit al segon classificat

que va enfrontar al Vilafranca amb el Recretiu la Victòria. El partit no va ser dels millors per part del Vilafranca però els jugadors d'en Pep i d'en Gaspar van saber aturar l'equip més golejador de Regional Preferent, que no van de-

mostrar molt més que saber provocar el públic i fer un caremull de faltes. El millor del partit va ser N'Àngel que possiblement va fer el millor partit de la temporada, només li va faltar fer el gol. També cal destacar el debut del manacorí, en Polit, que pareix ésser que ja està totalment recuperat de la greu lesió que l'ha tingut un bon grapat de mesos enfora dels terrenys de joc. Ara ja només falten dos partits per acabar la primera volta, i ara ja n'hi ha molt que estan pensat que passarà si al final de la segona volta, el Vilafranca està en la mateixa situació.

Centre de Gimnàstica
i Estètica

Vos desitja bones Festes

C/. Sta. Bàrbara, 12
Tels. 56 05 46
VILAFRANCA

FUSTERIA
galmés

Carrer de Santa Bàrbara, 62 • Telèf. 56 00 71
07250 VILAFRANCA DE BONANY (MALLORCA)

JUVENILS**La falta de jugadors motiva la irregularitat dels juvenils**

La classificació ho diu tot. Els nostres juvenils es troben en decena posició a causa de la seva irregularitat. Un dels factors importants d'aquesta irregularitat és la manca de jugadors per formar un equip amb aspiracions a aconseguir un bon lloc a la classificació.

Tot i això, els jugadors entrenats per en Montserrat, s'esforcen jornada a jornada per demostrar que a un equip, a més dels bons jugadors, hi ha d'haver ganes de lluitar.

Esperam que aquesta cadena de irregularitat es vagi trencant a mesura que segueix el campionat de lliga.

RESULTATS:

Vilafranca 3-Valldemossa At. 1
Pt.Pollença 2-Vilafranca 1
Vilafranca 2-Marratxí 2

CADETS**Les darreres victòries confirmen la bona trajectòria dels cadets**

Tot i les baixes que pateix l'equip cadet es troba a la meitat de la taula classificatòria. A més del bon joc dels nostres jugadors destaca la bona punteria del seu davanter, el santjoaner Jaume Mas, que ja porta set gols en vuit partits. L'excel·lent campanya que estan duguent a terme els germans Escales fa que els cadets vilafranquers siguin uns dels candidats a pujar de categoria.

RESULTATS:

Barracar 1-Vilafranca 3
Vilafranca 3-Cardassar 4
Porreres 1-Vilafranca 2

FUTBOL7-ALEVI**Una mitja de tres gols encaixats per partit**

Aquest mes no ha estat gens positiu pels alevins. Aconseguir vuit gols en tres partits no ha fet que l'equip vilafranquer s'endugués més punts dels que ha aconseguit fins ara. Tot i el bon inici de temporada, l'equip ha acabat encaixant cinc derrotes consecutives que s'han notat al vestuari i a la classificació. La manca d'un goleador es nota a l'hora de marcar gols. S'ha de millorar.

RESULTATS:

Andratx 5-Vilafranca 4
S'Arenal 4-Vilafranca 2
Vilafranca 2- España 0

FUTBOL7-BENJAMI**Baixen fins a la vuitena posició**

Marcar tan sols un gol per partit i encaixar-ne onze en total ha fet que els benjamins vilafranquers se situïn a la vuitena posició de la taula classificatòria. Tot i tenir jugadors amb molt de futur, l'equip no es troba en un bon moment de forma. L'equip vilafranquer havia començat la lliga amb bon peu però ha estat en els últims partits quan l'equip ha perdut el bon joc que el caracteritzava.

Tomeu Penya segueix fent aportacions a l'esport local

Com podreu haver vist, si anau a veure el primer equip de futbol del Vilafranca, els jugadors llueixen el nom del nostre cantant Tomeu Penya als calçons. En Tomeu tampoc ha volgut deixar de part el voleibol, i ha regalat un xandall a tot l'equip cadet.

Voleibol**L'equip cadet comença a guanyar**

L'equip entrenat per en Jaume Artigues, de cada vegada més s'està assentant a la categoria. Des de l'inici de la competició només han perdut un partit i n'ha guanyat dos, a més del primer que va haver d'esser suspes a causa de la pluja, mentres les vilafranqueres guanyaven de dos a un.

Les d'en Jaume a poc a poc van agafant el ritma de la competició, i si segeixen així poden aspirar a fer un bon paper dins el voleibol femení de Mallorca.

**BRODATS
MAJÒRICA, S.L.**

**Catalina Sansó Caldentey
Jaume Sansó Caldentey**

C/. Sant Martí, 54
Tel. (971) 56 00 96
Fax: 56 06 41
VILAFRANCA

«La satisfacció que se sent quan s'acaba la marató compensa tots els esforços i patiments»

Macià Galmés i Miquel Sansó, possiblement siguin dels pocs vilafranquers que practiquin l'atletisme en actiu. Junts començaren a practicar aquest esport com a hobby ja que a cap dels dos els hi agradava practicar un esport concret però eren conscients que havien de fer alguna cosa per mantenir una vida saludable i activa. Des de la modèstia any rera any han anat confirmant les seves aspiracions dins l'atletisme i les seves mar-

ques personals, després de moltes hores d'entrenament i sacrifici, van reduint-se poc a poc. En Macià i en Miquel començaren a córrer plegats fa prop de set anys, sense grans objectius, i encara hi són i això al cap i a la fi és el que compte. És per aquest motiu que Es Molí Nou no podia passar per alt l'actuació d'aquests dos veinats nostres dins el panorama de l'atletisme insular als quals els hi donam la paraula.

Jaume Vidal

-Què té l'atletisme que set anys després encara vos té enganxats?

Miquel. Aquest esport, com que no és un esport de contacte, fa que no hi hagi moltes lesions, a diferència d'altres esports, com ara el futbol, on el contacte físic hi és sempre present i el perill de lesionar-te sempre és molt més alt. Inicialment és un esport un poc feixuc perquè moltes vegades has de sortir a entrenar tot sol i els entrenaments es fan un poc avorrits. Nosaltres dos hem tengut la sort de poder entrenar moltes vegades plegats i això ha fet que no fos tan pesat. De totes maneres també hi ha d'haver un poc de sacrifici personal perquè no sempre pots estar pendent de si el company estarà o no disponible. Un tret molt important que jo destacaria de l'atletisme és el bon companyarisme que hi ha entre tots els participants, crec que encara no he vist cap injustícia.

Macià. Per altra part l'atletisme és altament satisfactori, donat que a mesura que l'entrenament és més fluït el cos et respon molt millor a qualsevol tipus d'esforç. La consecució de tots aquests sacrificis i esforços queden totalment recompensats quan s'acaba la primera marató de la teva vida, la cursa més llarga que realitza qualsevol atleta.

Estau dins algun tipus de societat esportiva?

MG.-Fins ara havíem corregut amb el club d'atletisme «Fidípides» de Ciutat, però els clubs de les balears només necessiten bons corredors, que treguin la publicitat dels patrocinadors als mitjans, i com et pots imaginar nosaltres no som cap d'aquests. Nosaltres per córrer amb aquest club ens havíem de pagar la llicència igualment i decidirem participar a les curses de forma individual.

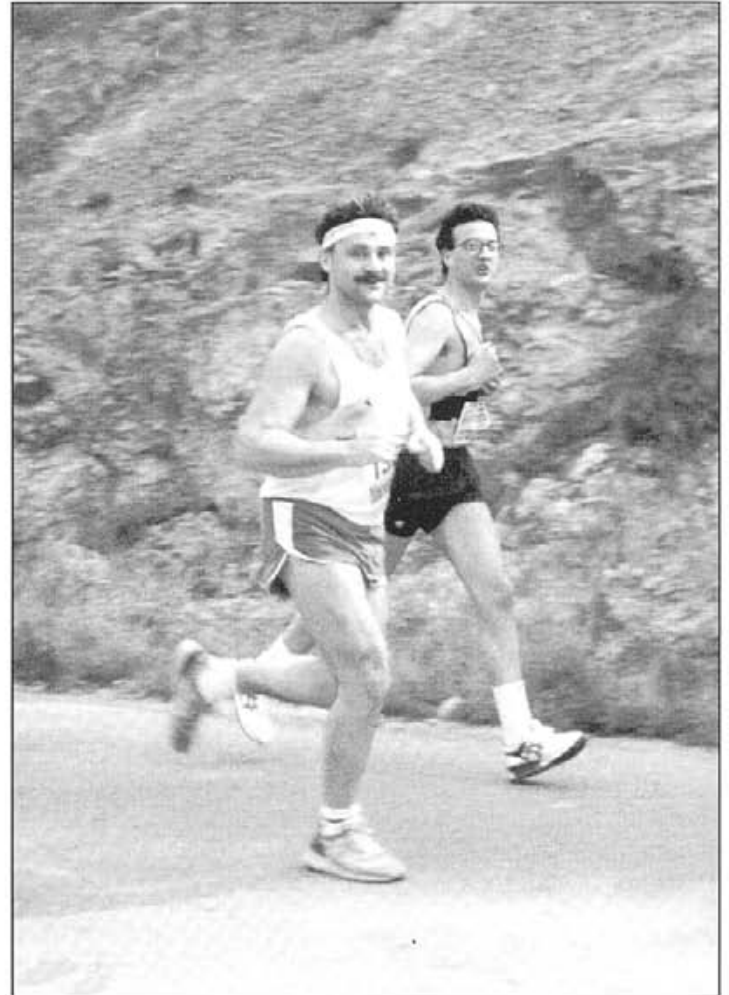
-Quines metes vos heu fitxades?

MS.- En principi no tenim cap meta, el nostre objectiu, és anar superant-nos a poc poc, i anar baixant les nostres marques. Ens agradaria molt guanyar una carrera, però no és el nostre objectiu principal.

-Heu sortit mai fora de Mallorca per anar a córrer?

MS.- Sí, hem sortit una vegada, vam anar a Barcelona a córrer la marató de Catalunya. La experiència va ser molt bona, ens va agradar molt anar-hi, encara que no estavem en condicions de enfrontar-nos a una prova d'aquesta magnitud.

MG.- Aquest any ens havíem plantejat anar a Madrid, però en Miquel encara arrossega una lesió al genoll que no el

deixa córrer, i per això no hi hem pogut anar. El nostre objectiu era sortir una vegada a l'any.

-Quina ha estat la carrera més important que heu corregut?

MG.- El campionat d'Espanya, la prova de mitja marató que s'ha fet aquest any a Ciutat. Allà només hi vam anar a participar. ens pensavem no arribar a la meta perquè el vent era molt fort i els nostres adversaris ens començaren a prendre

molta distància des del principi, però en acabar al passeig marítim de Ciutat avançarem molts de rivals i tot va acabar bé.

-Seguiu cap tipus de programa d'entrenament concret?

MS.- No tenim entrenadors, però estavem associats a una revista anomenada «corricolari», que ens ajuda molt a entrenar-nos. Nosaltres anam a córrer per fora vila i per les carreteres

que no hi ha molt de trànsit, i a l'hivern ens feim un circuit per les afores del poble. Entrenam com a mínim tres vegades per setmana, a vegades són les onze del vespre i encara me'n vaig a córrer.

-No és molt arriscat entrenar d'aquesta manera?

MG.- Aquest esport ens apassiona, i assumim aquest risc. De vegades, qualque ca ens ha envestit, i fins i tot m'ha mossegat, però així i tot no m'atur.

MS.- Una vegada per la carretera de Porreres vam haver de pujar damunt una paret, perquè un cotxe venia directament cap a nosaltres.

-Donades aquestes circumstàncies no convendria replentajavos el fet d'estar federats a un club?

MG.- No, com he dit abans fins ara hem estat federats al club <<Fifípides>>, però al cap i la fi a nosaltres no ens dona profit. Un dels avantatges és que tens entrenadors, però sempre

estan amb els millors, llavors també et deixen la pista, però arriba a ser molt car si cada dia que em d'entrenar hem d'anar a Ciutat.

MS.- Un dels avantatges és que pots fer carreres federades, però nosaltres no i soliem anar, així que ho vam deixar anar.

-Teniu molt de suport de part de les institucions locals?

MG.- No tenim cap ajuda de l'Ajuntament però, tampoc l'hem demanada, nosaltres creim que per nosaltres dos no ens han de fer una pista, encara que sí que podrien promocionar un poc més aquest esport, ja que tots els joves, o han de jugar a futbol, o no poden fer altre esport.

S.- Per entrenar al camp de futbol, es podria entrenar, igualment que al parc, però quan fa una hora que corres, es fa molt avorrit. Val més anar a entrenar per fora vila, ja que ens sabem totes les camades.

-Creis que s'hauria de fer qualque cosa per promocionar aquest esport?

Fitxa tècnica:

-Nom: Miquel Sansó Riera

-Anys:38 anys

-Anys dedicats: set anys

Fitxa tècnica:

-Nom: Macià Galmés Font

-Anys:32 anys

-Anys dedicat:set anys

S.- Creim que s'hauria de fer una pista d'atletisme per els escolars, ja que hi ha bastant de joves amb molt de futur en aquest esport, hi ha bastants d'exemples de joves que abans corrien i ara han de practicar un altre esport, perquè aquest no té sortida. A més si es feia una pista, encara que no estàs en molt bones condicions, aquest esport segur que tendria molts més seguidors en aquest poble.

-I ara ja per acabar, què

teniu pensat per al futur?

MS.- Ara com ja he dit abans, no puc córrer a causa d'una lesió que tinc al genoll. Sincerament crec que no podré seguir practicant aquest esport.
MG.- Jo per ara seguiré com he fet fins ara, entrenant tot el temps possible i participar a totes les carreres populars que pugui.

Esperem Miquel que aquesta lesió no t'impedeixi aturar-te, i a tots dos gràcies per la conversa.

Auto-servei Can Joan

C/ Joan Barceló, 27

Telf. 56 05 61

VILAFRANCA

Enguany celebrem el nostre setè aniversari i el proper dia 31 de desembre, a partir de les 16.30 hores, hi haurà un castell inflable per tots els al.lots

Esperam que tengueu un bon any 1997

Defuncions

Francisco Cariqui Montalvo, va morir el passat 24 d'octubre a l'edat de 78 anys.

Jornades d'Estudis locals a Santa Maria

L'Ajuntament de Santa Maria del Camí ha tornat a convocar les seves jornades, que seran els dies 15 i 16 de març de 1997

Sa Nostra organitza els premis Miquel Àngel Riera

Si voleu més informació sobre aquests premis de narrativa i poesia podeu dirigir-vos a qualsevol oficina d'aquest banc

Inaugurada l'ampliació del cementeri municipal

A la passada diada de Tots Sants quedà inaugurada l'ampliació del cementeri municipal. A l'acte hi assistiren membres alguns membres del consistori, tots ells encapçalats pel batle Joan Bauçà, el rector, Gaspar Montserrat, el representant de l'empresa Formigó Armat, així com també el president de la Tercera Edat entre molts d'altres vilafranquers. Foto: Joan Jaume.

La teulada de l'església ja està totalment rehabilitada

A les acaballes del mes d'octubre foren acabades les obres que havien de millorar la teulada de l'església.

Es piló

Inauguracions.- Aquest és un poble on els grans esdeveniments venguin un darrera l'altre, més bé el contrari. És per això que no és gens estranya la postura de l'Ajuntament quan en més d'una ocasió ha inaugurat un mateix espai varies vegades. Sense anar més lluny, per Tots Sants s'inaugurà l'ampliació del cementeri municipal, com s'havia fet un any abans. Al parc Josep Maria Llompart li passa el mateix. Fà dos anys la primera pedra, aquest estiu la inauguració oficial amb totes les autoritats i com què les engronsadores encara no han estat col.locades (¡valenta inauguració oficial!) de ben segur que es farà una tercera inauguració.

Torrada de Santa Bàrbara.- Resulta que enguany s'ha suprimit la torrada de Santa Bàrbara perquè quatre desapareixius feia un parell d'anys que deixaven els sonadors amb la boca badada al vent quan acabaven la seva actuació, ja que carregaven les senalles i les bosses de llangonisses i butifarrons. I fins aquí hem arribat.

Faroles del parc.- Es veu que les restriccions del govern central ja han arribat a la Vila. Les faroles del parc Llompart només funcionen segons quins dies per tal de baixar el consum elèctric i s'estan fent gestions amb l'empresa «Cirís i cera, S.L.» per intentar comprar un gran lot de candeles que tenen l'avantatge de no apagar-se quan hi ha talls elèctrics.

Pistes d'herba.- El que primerament havia de ser una nova pista de voleibol sembla que es convertirà finalment amb una zona verda d'acampada per quan el nostre poble hagi d'acollir esdeveniments com ara la gincana excursionista que prepara el Grup Excursionista de Vilafranca pels dies 1 i 2 de febrer. De fet ja hi han instal.lat l'enllumenat i s'ha deixat la pista fora pintar perquè hi creixi l'herba.

Voltadora, un any més.- Sembla que era ahir quan des de les pàgines d'esports demanàvem una solució a la voltadora de Vilafranca. Res, que torna a començar la temporada ciclista i els corredors que vulguin entrar a rodar dins la nostra envejada pista hauran de venir amb una bicicleta de muntanya ben equipada amb amortidors i ja que hi som animam a la Societat Esportiva Vilafranca, la dels ciclistes, que enguany facin un equip per competir en bicicleta de muntanya i a la vegada perquè deixin de fer el Memorial Jordi Nicolau i que hi facin un Open de Mountain-bike.

Setmana

u

l

t

u

r

a

l

Bicicletada pel terme, Grup Excursionista de Vilafranca

Guillem Bauçà ha estat el responsable que tots els xeremiers de Mallorca i d'altres indrets tenguessin el seu cau a Vilafranca durant la Setmana Cultural

La gent respon, els bunyols fan festa

Pel nins, Cucorba a l'Ajuntament

Balear Brass Quartet, a l'església parroquial

FOTOS: JOAN JAUME

Construcció de l'era de Son Pere Jaume, un somni que es comença a fer realitat. Col·lectiu Paret Seca

La plaça Major és plena, bunyols i vi per fer festa a la patrona. Enhorabona bunyoleres

Vilafranca balla i bota, ofrena a Santa Bàrbara

Santa Bàrbara 96

*Molts
d'Anys
a Tots!!*